

■ Γραμματεία Ιερᾶς Συνόδου

‘Ολίγα τινὰ διὰ τὴν Ἀναγνώρισιν τῶν Ἅγιων

1. Ἡ Ιερὰ Παράδοσις τῆς Ἅγιωτάτης Ὄρθοδόξου Ἐκκλησίας μας ἀνέκαθεν δὲν προέβαινεν εἰς ἐπίσημον τινὰ Ἐκκλησιαστικὴν Πρᾶξιν διὰ τὴν Ἀναγνώρισιν τῶν Ἅγιων.

2. Ἡ **Κοινὴ Συνείδησις** τοῦ εὐσεβοῦς Λαοῦ, εἰς τοπικὸν κατ’ ἀρχὴν ἐπίπεδον (Μονῆς, Ἐνορίας, χωρίου, πόλεως, ἐπαρχίας, Τοπικῆς Ἐκκλησίας), **ἀμέσως, αὐθορμήτως** καὶ **όμοφώνως** ἀπέδιδε τιμὰς διὰ Εἰκόνων, Ἀκολουθιῶν καὶ Πανηγύρεων εἰς ἐκεῖνον τὸν κοιμηθέντα Χριστιανόν, τοῦ ὅποίου ἐγνώριζε τὴν ἄγιαν βιοτήν, τὸ χάρισμα τῆς παρρησίας αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεόν, ὡς καὶ τὰ θαύματα ἡ τὰς θεοσημίας μέσω τῶν πρεσβειῶν αὐτοῦ, διὰ τῶν ὅποίων ἀνεδεικνύετο προστάτης, εὐεργέτης καὶ παραμυθία τῶν πιστῶν.

3. Αὕτη ἡ ἀμεσος Ἀναγνώρισις καὶ ἡ ἄνευ ἴδαιτερων διαδικασῶν **τοπικὴ βίωσις** τῆς ἀγιότητος Χριστιανοῦ τινος ἐξηπλοῦτο σὺν τῷ χρόνῳ ὀλίγον κατ’ ὀλίγον καὶ ἐγένετο **καθολικὸν βίωμα** τῆς Ἐκκλησίας.

4. Ἡ **αὐθόρμητος** τιμὴ πρὸς τοὺς Ἅγιους εἰς τοπικὸν ἐπίπεδον, κυρίως μέχρι τῆς Ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐγένετο ἄνευ ἐπεμβάσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς· ὁσάκις δὲ ἡ Ἀρχὴ ἐπενέβαινε, πάντως σπανιώτατα, ἡ πρᾶξις αὗτη εἶχε χαρακτῆρα **διαπιστωτικὸν** καὶ **έξαγγελτικόν**.

5. Δηλαδή, ἡ Ιερὰ Σύνοδος δὲν ἐπενέβαινε διὰ νὰ ἐγκρίνῃ ἡ ἀπορρίψη τὴν τιμὴν τοῦ Ἅγιου, ἀλλ’ ἐπενέβαινε προκειμένου νὰ διαπιστώσῃ τὸ ὅδη ὑπάρχον καὶ ἰσχὺον, ἵτοι τὴν **τοπικὴν βίωσιν** τῆς ἀγιότητος (**Διαπίστωσις**), νὰ διακηρύξῃ-έξαγγελῃ τοῦτο πανηγυρικῶς (**Διακήρυξις**) καὶ νὰ ἐγγράψῃ τὸ ὄνομα Αὐτοῦ εἰς τοὺς καταλόγους τῶν Ἅγιων (**Ἐγγραφὴ εἰς τὸ Εορτολόγιον**), πρὸς ἐνημέρωσιν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ διεύρυνσιν τοῦ ἑορτασμοῦ (**καθολικὴ βίωσις**).

6. Ή ἀνέκαθεν ἰσχύουσα αὕτη Ἱερὰ Παράδοσις μαρτυρεῖ ἀφ' ἔαυτῆς, ὅτι ὁ δισταγμὸς ἢ ἡ παρεμπόδισις τῆς ἀμέσου καὶ αὐθορμήτου ἀποδόσεως τιμῶν εἰς τοὺς ἀναδεικνυομένους ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Ἀγίους μέχρις ὅτου ἐπιτραπεῖ τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἑκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς **δὲν εἶναι ὁρθὴ πρᾶξις**, ἀποτελεῖ δὲ ἀναμφισβητήτως **νεωτερισμόν**, ἐξ ἐπιδράσεως μάλιστα (ἀσυνειδήτως καὶ ἐμμέσως) ἀλλοτρίας, ἦτοι ἐκ τοῦ Παπισμοῦ, ἡ ὁποίᾳ δυστυχῶς ἥτο καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι, εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ καὶ ἴδιαιτέρως ἐπὶ τοῦ «Τυπικοῦ» ἢ τῆς «Ἀκολουθίας» τῆς Διακηρύξεως, ἐντονωτάτη ἴδιως εἰς τὴν Ρωσικὴν Ἑκκλησίαν.

7. Βάσει τῆς νεωτέρας αὐτῆς πράξεως, ἡ βαρύτης διὰ τὴν τιμὴν ἐνὸς Ἀγίου πίπτει περισσότερον ἢ καὶ ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ πορίσματα τῶν ἐρευνῶν μιᾶς Ἐπιτροπῆς, τὸ δὲ ἀποφασιστικὸν κριτήριον ἀποτελεῖ ὁ ἔξονυχιστικὸς «ἔλεγχος» τοῦ βίου τοῦ Ἀγίου καὶ ὅχι ἡ **Κοινὴ Συνείδησις** τοῦ εύσεβοῦ Λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν ἀποκλειστικὴν δυνατότητα τῆς ἀμέσου **Ἀναγνωρίσεως** τοῦ Ἀγίου, ώς καὶ τῆς διατηρήσεως διὰ μέσου τῶν αἰώνων ζώσης τῆς τιμῆς Αὐτοῦ.

8. Ἐν κατακλεῖδι καὶ πρὸς ὄλοκλήρωσιν τῆς περιληπτικῆς αὐτῆς θεωρήσεως τοῦ θέματος τῆς **Ἀναγνωρίσεως** τῶν Ἀγίων, θὰ πρέπει νὰ ἐπισημανθοῦν καὶ τὰ ἔξης, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπικινδύνου τακτικῆς τῆς ἀναφερθείσης νεωτέρας πράξεως.

a. Εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἑκκλησίας ἐζησαν πρόσωπα πλουτισμένα μὲ τὰ χαρίσματα τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἔτιμησεν ὁ εύσεβὴς Λαὸς ὡς Ἀγια, οὔτε ἡ Ἑκκλησία προέβαλεν ὡς τοιαῦτα, ἀν καὶ ἡ συνείδησις Αὐτῆς ἀνεγνώριζεν ἀνέκαθεν αὐτὰ ὡς **διακεκριμένα** μέλη Της.

β. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀποφασίζει, ποῖος ἀπὸ τὰ **διακεκριμένα** καὶ ἀναμφισβητήτως σεσωσμένα μέλη τῆς Ἑκκλησίας θὰ τιμηθῇ ὡς Ἀγιος, εἶναι μόνον ὁ Θεός· Ἐκεῖνος θὰ πλουτίσῃ τὸν Ἀγιον μὲ τὸ χάρισμα τῆς **παρρησίας** καὶ τῶν **θαυμάτων** μετὰ τὴν κοίμησιν αὐτοῦ, ἀναδεικνύων τοιουτοτρόπιας τὸν δούλον Αὐτοῦ κατὰ ἐνα ἐξαιρετικὰ **ἴδιαιτερον** τρόπον προστάτην, εὐεργέτην καὶ παραμυθίαν τοῦ Λαοῦ Του.

γ. Ἡ ἀπολύτως αἰτιώδης σχέσις τοῦ ἐξαιρετικοῦ χαρίσματος τῆς **παρρησίας** καὶ τῆς **θαυματουργίας** μετὰ θάνατον ἀποτελοῦν τὰ

μοναδικὰ καὶ ίδιαίτερα **γνωρίσματα** τοῦ Ἅγίου, τὰ ὅποια διακρίνουν Αὐτὸν ἀπὸ τὰ λοιπὰ **διακεκριμένα** μέλη τῆς Ἑκκλησίας.

δ. Τυχὸν ἄγνοια ἡ παραθεώρησις τῶν ούσιωδῶν αὐτῶν **γνωρισμάτων** τοῦ Ἅγίου ὁδηγεῖ εἰς παρεκτιμήσεις καὶ ὑπερβάσεις, αἱ ὅποιαι ἔχουν ως ἀποτέλεσμα τὴν **νοθείαν** τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑκκλησιαστικοῦ Ἐορτολογίου.

9. Ως ἐκ περισσοῦ, διευκρινίζεται ὅτι ὁ ἀνωτέρω λόγος περὶ τῶν **γνωρισμάτων** τοῦ Ἅγίου δὲν ἀφορᾶ τοὺς **Μάρτυρας** καὶ **Όμολογητὰς** τῆς Πίστεως, ώς καὶ τοὺς **Θεολόγους** καὶ **Πατέρας** τῆς Ἑκκλησίας, διότι σαφῶς αὐτοὶ οἱ Ἅγιοι μόνον μὲ τὰ **ἐξαιρετικὰ χαρίσματα** τοῦ Μαρτυρίου καὶ τῆς Ὁμολογίας καὶ τῆς Θεολογίας εἰς λίαν κρισίμους στιγμὰς ἐφ' ἐνὸς ἔδωσαν τὴν καλὴν μαρτυρίαν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπέτρεψαν τὴν νοθείαν τῆς σωτηριώδους Ἀληθείας καὶ ἀνεδείχθησαν **Πατέρες** καὶ **Οἰκουμενικοὶ Διδάσκαλοι** τῆς Ἑκκλησίας.

Ἐν Φυλῇ Ἀττικῆς
τῇ 28ῃ Σεπτεμβρίου 2001 ἐκ. ἡμ.
+ Ὁσίου Χαρίτωνος τοῦ Ὁμολογητοῦ

• Βιβλιογραφία

- α. **Παντελεήμονος Β. Πάσχου**, "Ἄγιοι - Οἱ Φίλοι τοῦ Θεοῦ, Εἰσαγωγὴ στὴν Ἅγιολογία τῆς Ὁρθοδόξου Ἑκκλησίας, σελ. 121-166, Ἐκδόσεις «Ἀρμός», Ἀθήνα 1997.
- β. **Στυλιανού Γ. Παπαδοπούλου**, Διαπίστωση καὶ Διακήρυξη τῆς Ἅγιότητας τῶν Ἅγιων, Ἐκδόσεις «Τέρτιος», Κατερίνη 1990.
- γ. **Δημητρίου Γ. Τσάμη**, Ἅγιολογία, σελ. 58-65, Ἐκδόσεις «Π. Πουρναρᾶ», Θεσσαλονίκη 1985.